

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/600/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413203671
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6413203671.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľky T. T., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom J. E., D. č. XX, proti odporcovi I. G. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., E. XXX/XXX, o návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa a vzájomnom návrhu odporcu na zníženie vyživovacej povinnosti, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 27. 05. 2015, č. k. 5C/41/2013 - 188, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že:

„Súd určuje vyživovaciu povinnosť odporcu voči navrhovateľke za obdobie od 22.3.2013 do 7.9.2014 vo výške 110 € mesačne a za obdobie od 8.9.2014 súd zrušuje vyživovaciu povinnosť odporcu voči navrhovateľke zo sumy 110 € mesačne na sumu 180 € mesačne, ktoré výživné je povinný posilať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk navrhovateľky.

Súd čo do zvyšku návrh navrhovateľky zamietal.

Na zročnom výživnom za obdobie od 22.3.2013 do 27.5.2015 vo výške 1.579,72 € súd odporcovi povolí 20 € mesačné splátky, ktoré je povinný posilať do rúk navrhovateľky spolu s bežným výživným, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Súd vzájomný návrh na zníženie vyživovacej povinnosti zamietal.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že po vykonanom dokazovaní dospel k názoru, že návrh navrhovateľky je dôvodný, avšak sčasti. V prvom rade poukázal na to, že výživné možno priznať len od podania návrhu, pričom návrh navrhovateľka podala dňa 22. 03. 2013. Pokiaľ sa domáhala určenia vyživovacej povinnosti za skoršie obdobie, od 01. 09. 2012 v tejto časti súd jej návrh zamietol. Vzhľadom na to, že v priebehu konania navrhovateľka zmenila školu a tak isto aj krajinu, v ktorej sa pripravuje na budúce povolanie, súd určil vyživovaciu povinnosť rozdielne za dve obdobia, nakoľko v uvedených obdobiach boli odlišné potreby navrhovateľky, a tak isto aj odlišné výdavky na štúdium. Navrhovateľka nepreukázala všetky výdavky, a preto súd vychádzal len z dokladov, ktoré súdu boli predložené. Vzhľadom na výdavky navrhovateľky, ako aj s poukazom na schopnosti a možnosti odporcu, súd určil vyživovaciu povinnosť sumou 110,- eur mesačne za obdobie od 22. 03. 2013 do 07. 09. 2014, čiže v období, keď navrhovateľka študovala na Slovensku na Súkromnom konzervatóriu S., J.. Súd zohľadnil výdavky, ktoré preukázala, pričom nemohol zohľadniť výdavky, na ktoré poukazovala navrhovateľka, napríklad účasť v táboroch, potrebu nákupu učebných úborov, cvičiek a podobne, nakoľko v tomto návrhu navrhovateľka žiadne doklady nepreukázala. Preukázala štúdium v Bratislave, výdavky na štúdium, na

bývanie, ako aj na dopravu v Bratislave. Za obdobie od 08. 09. 2014 súd určil výšku vyživovacej povinnosti tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť zo sumy 110,- eur mesačne na sumu 180,- eur mesačne, nakoľko od uvedeného obdobia navrhovateľka žila v Anglicku, kde začala študovať aj na univerzite, čo je zrejmé z predložených dokladov. Navrhovateľka nepreukázala a v konaní aj následne sa vyjadrila v tom zmysle, že pôžičku na štúdium, ktorá jej bola poskytnutá, a ktorou si platí školné, v súčasnej dobe splácať nemusí. Platí si nájomné a takisto má náklady spojené s dopravou, so stravou, s hygienou a s ostatnými bežnými potrebami. Vzhľadom na to, že navrhovateľka študuje v Anglicku, je zrejmé, že náklady na bežný život sú dosť vysoké. Súd však zvažil schopnosti a možnosti odporcu a určil výživné sumou 180,- eur mesačne. Pri rozhodovaní bral súd do úvahy aj to, že manželka odporcu je na materskej dovolenke, že mu pribudla vyživovacia povinnosť k maloletej G., ktorá má zdravotné problémy. Súd bral do úvahy celkové majetkové pomery odporcu, ako aj jeho príjem, ktorý dosahuje. Do úvahy bral aj výdavky odporcu, avšak treba poukázať na to, že táto skutočnosť v akom rozsahu je otec v zmysle svojej deklarácie zadlžený, nemôže byť v plnom rozsahu na ťarchu navrhovateľky, pokiaľ sa týka vyživovacej povinnosti. Vzhľadom na to, že navrhovateľka žiadala určiť výživné sumou 400,- eur mesačne, súd čo do zvyšku jej návrh zamietol. Počiatok vyživovacej povinnosti súd určil od 22. 03. 2015 (zrejme došlo k písárskej chybe a mal byť určený počiatok ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia 22. 03. 2013), a preto vzniklo tzv. zročné výživné za obdobie do rozhodnutia súdu do 27. 05. 2015, na ktoré súd odporcovi vzhľadom na jeho finančnú situáciu povolil mesačné splátky vo výške 20,- eur. Vzhľadom na to, že súd je toho názoru, že bol daný dôvod na zvýšenie vyživovacej povinnosti tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia, súd vzájomný návrh odporcu na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 O. s. p. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 62 ods. 1, 2, 5 Zákona o rodine, § 75 ods. 1 a § 77 ods. 1 veta prvá a druhá Zákona o rodine.

Proti tomuto rozsudku podal odporca v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal vyživovaciu povinnosť odporcu k navrhovateľke s účinnosťou od 27. 11. 2014, alternatívne od 31. 05. 2015 zrušiť. Namietal, že Okresný súd Žiar nad Hronom mu odňal možnosť konať pred súdom a vec nesprávne právne posúdil (§ 221 písm. f/ a h/ O. s. p.). Prvostupňový súd odporcovi neumožnil vykonať dôkazy, ktoré navrhol odporca na pojednávaní konanom dňa 27. 05. 2015 ako aj písomne. Súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, dospel na základe neúplného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený stav neobstojí, pretože tu sú ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V konaní navrhol vypočuť celkove troch svedkov a navrhovateľka sa podľa jeho názoru neospravedlnila dostatočne na pojednávanie konané dňa 27. 05. 2015. Navrhovateľka od júna 2015 dostala normálnu prácu, píše, že je schopná samostatne sa živiť, a preto, ak prvostupňový súd dňa 26. 05. 2015 zistil, že u navrhovateľky nastal okamih, s ktorým Zákon o rodine spája zánik vyživovacej povinnosti rodiča k plnoletému dieťaťu, tak napádané rozhodnutie zo dňa 27. 05. 2015 o tom, že odporca má do budúca platiť výživné vo výške 180,- eur k rukám navrhovateľky je nezákonné. Judikatúra v obdobných veciach hovorí o tom, že štúdium na vysokej škole samo o sebe nezakladá právo dieťaťa na výživné. V prípade, že dieťa je schopné samostatne sa živiť, nastáva zákonom stanovený okamih, kedy je súd povinný vyživovaciu povinnosť rodiča k dieťaťu zrušiť zo zákona. Vyživovacia povinnosť rodiča k deťom nie je ohraničená vekom, nastáva kedykoľvek po dosiahnutí plnoletosti, ak je dieťa schopné samé sa živiť. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Trenčíne vydané pod č. k. 6Co/138/2015 - 281 zo dňa 19. 05. 2015 v obdobnej veci. Namietal, že navrhovateľka požadovala zvýšiť vyživovaciu povinnosť odporcu k plnoletému dieťaťu na základe jej tvrdení, ktoré neboli podložené primeranými dôkazmi. Všetky tvrdenia boli prvostupňovým súdom prijaté a vyhodnotené ako pravdivé, a to aj bez doloženia písomných dôkazov preukazujúcich tvrdenia navrhovateľky. Dôkazy, ktoré navrhol vykonať odporca neboli vykonané. Ak sa prvostupňový súd rozhodol niektoré dôkazy nevykonať, nemusel, je to právo súdu, ale v tom prípade je súd povinný v odôvodnení rozsudku zdôvodniť, ktoré dôkazy vykonal, ktoré nie a prečo nie. Ani jedno tvrdenie navrhovateľky o zaplatení školného, či ubytovania, nie je podložené výpisom z účtu, ani iným dokladom o úhrade. O zvýšení vyživovacej povinnosti odporcu rozhodol hlavne na základe tvrdení navrhovateľky. Dodatočne doložila navrhovateľka z univerzity Worcester potvrdenie od rozpise údajných platieb za ubytovanie vo výške 366,67 libier mesačne, ale žiadny doklad o skutočnej úhrade tohto ubytovania nepredložila. Nepredložila žiaden doklad ani ohľadom svojich tvrdení ohľadom školného vo výške 8 až 9 tis. libier ročne. V tomto smere nepredložila dôkaz, že pôžičku ohľadom školného v školskom roku 2014/2015 čerpala, ani dôkaz, že niečo uhradila, či už školné, ubytovanie, či pomôcky, alebo literatúru do školy, ani dôkaz, že bude mať dlh. Prvostupňový súd vôbec nevykonal dokazovanie o tvrdeniach navrhovateľky. Je otázne aj to, či navrhovateľka nedostáva štipendium alebo, či tzv. pôžička nie je nenávratná, alebo sa jedná o grant. Potvrdenky o platiach z registračných pokladní

v Anglicku, ktoré predložila navrhovateľka, majú rôzne identifikačné čísla platobných kariet, čo možno znamená, že navrhovateľka neuvádza pravdivé údaje a doklady o platení pozbierala na ulici, či od svojich známych v Anglicku, a preto majú rôzne identifikačné čísla platobných kariet, ktorými bolo platené. Navrhovateľka tvrdí, že má zriadený študentský účet. Navrhovateľka má viac platobných kariet, má vlastný účet, či účty, a sama vo svojich vyjadreniach uvádza prácu v Luttone pri Londýne, na univerzite Worcester a okrem toho aj upratovanie mimo školy na súkromí. Okresný súd sa podľa názoru odporcu vôbec nevysporiadal s tvrdením, že navrhovateľka má od júna 2015 stabilnú prácu. Odporca tvrdí, že najneskôr dňom 31. 05. 2015 zanikla vyživovacia povinnosť odporcu k navrhovateľke, lebo navrhovateľka je schopná sama sa živiť. Okresný súd v rozhodnutí hovorí o nadštandarde, ale nehovorí v čom tento nadštandard súd vidí. Rozhodnutie je zmätočné. Na pojednávaní uviedol, že nie je vlastníkom pozemkov vedených na LV č. XXX pre k. ú. X., a že sa jedná o nesprávny zápis na LV. Tento majetok súd však do vlastníctva odporcu započítal a s jeho tvrdením o protiprávnosti údajného spoluvlastníctva sa v rozhodnutí vôbec nevysporiadal. Pravidelný príjem rodiny odporcu je vo výške 1 220,- eur, jedná sa o pravidelný príjem trojčlennej rodiny s maloletým dieťaťom. Je tam zarátaný aj rodičovský príspevok na maloletú G., ale vo februári 2016, končí vyplácanie rodičovského príspevku na maloletú G.. Navrhovateľka má spolu mesačný príjem minimálne vo výške 1 708,18 eur. Navrhovateľka rozráta ubytovanie na 9 splátok a prvostupňový súd to uznal, s čím odporca nesúhlasí, pretože ubytovanie predstavuje 3 300 libier ročne, teda 275 libier mesačne, čo je 391,70 eur mesačne pri rozrátaní na 12 mesiacov. Prvostupňový súd uznal u navrhovateľky ako oprávnené náklady aj náklady na cestovanie do Rakúska za matkou. Časť týkajúca sa nákladov na štúdium, stravu a cestovanie navrhovateľky je zmätočná. Navrhovateľka okrem toho uviedla, že trvale žije v Anglicku a trvale pracuje v Anglicku, najneskôr od júna 2015. Poukázal aj na nenávisť dcéry k otcovi a obrovskú túžbu po peniazoch. Namietal, že ho navrhovateľka ako otca neinformovala ani o tom, že chce študovať v Anglicku. Nemal žiadne právo vyjadriť sa k údajne drahému štúdiu v Anglicku, tak prečo toto štúdium má platiť a znášať zvýšené náklady naň. Životná úroveň a náklady jeho terajšej rodiny sú tak tesne vypočítané, že dňa 27. 05. 2015 chcela ísť jeho terajšia manželka vypovedať ako svedok na Okresný súd v Žiari nad Hronom. Okresný súd tento dôkaz nevykonal, v odôvodnení rozsudku sa s odmietnutím tohto dôkazu nevyrovnal, tak ako sa nevysporiadal ani s nevykonaním dôkazu výsluchom svedkov npor. C.. D. B. a I.. T. E.. Navrhovateľka odmieta odporcu informovať o štúdiu a jeho priebehu, čo zakladá podľa jeho názoru aj povinnosť súdu v konaní o zvýšení vyživovacej povinnosti skúmať dodržiavanie dobrých mravov. Odporcovi sa chovanie navrhovateľky voči nemu nepáči. Matka navrhovateľky mu zobrala právo byť s dcérou, pomáhať dcére, stretávať sa s dcérou a žiť s ňou. Podľa neho plnoleté dieťa, ktoré sa o otcovi na internete, na polícii a na súde vyjadruje tak, ako navrhovateľka, nemá právo na výživné od svojho otca. Navrhol, aby Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací podľa § 220 Občianskeho súdneho poriadku rozhodnutie prvostupňového súdu zmenil a rozhodol tak, že zrušuje vyživovaciu povinnosť odporcu k navrhovateľke.

K odvolaniu odporcu sa písomne vyjadrila navrhovateľka. Pokiaľ vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že má stále prácu, toto omylom uviedla v rýchlosti keď písala noc pred pojednávaním písomnú výpoveď na pojednávanie, ktorého sa nezúčastnila. Táto práca je len na leto, teda 3 až 4 mesiace podľa potrieb univerzity. Pracuje ako upratovačka na ich škole, kde upratuje internáty, ktoré sa v neprítomnosti žiakov menia na rekreačné ubytovanie. Svoje leto trávi pracovne 40 až 45 hodín týždenne zavretá v izbách s chemikáliami a mydlovou vodou. Robí to práve preto, aby mala peniaze na budúci školský rok, kedy pravdepodobne nebude mať čas na toľko práce, aby si stihala platiť ubytovanie a stravu. Keby si vypýtala výpisy z účtu za posledný rok, úprimne by nevedela zaradiť možno aj polovicu platieb, ktoré urobila. Ak však súd potrebuje takéto dôkazy, je ochotná si vypýtať výpisy z anglického účtu od jeho otvorenia, tak isto aj slovenského od nástupu na školu alebo od jeho vytvorenia, teda aj za dobu, kedy študovala na strednej škole. Všetko, čo súdu povedala, bola podľa jeho vedomia svedomia pravda, a rada to dokáže. Na jej školné na strednej škole, ani na ubytovanie na školskom internáte, neboli udeľované nijaké granty priamo študentovi. Ak stránka ALKANY tvrdí niečo o grantoch, musí sa to týkať iného systému, dostáva to niekto iný, či už škola, alebo internát, ale nie študent. Navrhovateľka totižto nič takéto nedostávala. Platila plnú sumu 90,- eur mesačne (aj cez prázdniny) a 33,- eur a neskôr 35,- eur mesačne za internát. To, že bločky z anglických supermarketov mali rôzne čísla, je jednoduché vysvetliť - má slovenský a anglický účet. Slovenský účet používa veľmi málo, ale mohlo sa stať, že akurát mala na ňom peniaze, tak nakupovala za ne. Nesledovala to, nepamätá si to. Pôžička na štúdium 8 900,- libier je vyplatená rovno univerzite. Nemá príjem 1 800,- libier mesačne. Ani so stálou prácou (na leto). Je platená od hodiny. Za mesiac jún dostala okolo 1 200,- libier, za júl dostane tiež toľko, za august to bude skoro o polovicu menej, keďže na 10 dní ide za rodinou a štyri dni

strávila na v Londýne na výlete. September ešte vôbec nie je istý, nevie ani, do kedy ju budú potrebovať. Za terajšie ubytovanie na 7 týždňov medzi koncom licenčnej zmluvy za starý dom, a začiatku novej na nový dom, platí 630,- libier. Na konci augusta musí zaplatiť prvý nájom a depozit okolo 500,- libier. Na konci septembra sa jej začína škola, takže práca končí a bude musieť pracovať cez agentúru presne tak, ako posledných pár mesiacov pred ukončením školského roka. Vtedy si dokáže zarobiť okolo 300,- libier za mesiac. Ani to nebude zarábať každý mesiac, keďže na Vianoce a Veľkú noc pôjde opäť domov. Je dokonca možné, že si urobí okolo Vianoc vodičák, teda mesiac nebude pracovať, ale dá svoj letný zárobok na nájomné v neobývanom dome a na vodičský preukaz. Jednoducho povedané, ani relatívne vysoký plat v letnej práci z nej nerobí bohatého človeka. Jej štúdium nie je veľmi náročné, priznáva. Prvý semester trávila v škole dva dni, druhý tri dni. Tento rok to bude okolo troch až štyroch dní týždenne. Hovorí o prednáškach, nie o celkovom čase strávenom na štúdiu, teda vypracovávanie заданий, štúdiu v knižnici, prácou na všetkom okolo. Takže nie, nemá čas na zamestnanie. Keby mala, asi by netrčala štyri mesiace na kampuse a nedrhla záchody, ale šla by na dovolenku k moru, ako väčšina ľudí, čo pozná. A neničila by si nervy súdmi s vlastným otcom.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Primárnou povinnosťou súdu v občianskom súdnom konaní je postupovať tak, aby bola zaistená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov a na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, pokiaľ nemá o ich pravdivosti dôvodné a závažné pochybnosti. Bez zistenia právne rozhodných skutočností nie je možné pristúpiť k procesu vyhľadávania právnej normy, resp. k jej interpretácii a následnej aplikácii na zistený skutkový stav. Dokazovanie musí byť v súlade nielen s procesnými normami upravujúcimi mechanizmus zisťovania právne rozhodných skutočností, ale aj s právom účastníka na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd).

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodne tak, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Povinnosť navrhnúť alebo označiť dôkazné prostriedky v občianskom súdnom konaní je povinnosťou účastníkov (§ 120 ods. 1 O. s. p.).

Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR je požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu, lebo len vecne správne (zákonu celkom zodpovedajúce) rozhodnutie a náležite, t.j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa ústavné kritériá vyplývajúce preň z Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah povinnosti rozhodnutie riadne odôvodniť sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle všetkých okolností každej veci.

Občiansky súdny poriadok stanovuje minimálne kritériá pre odôvodnenie rozsudku v ustanovení § 157 ods. 2, podľa ktorého súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil.

Písomné vyhotovenie rozsudku musí okrem iných náležitostí obsahovať i súdom ustálený záver o skutkovom stave veci. Takýto záver musí vychádzať z čiastkových, ale pre rozhodnutie vo veci samej významných skutkových zistení. Jednotlivé preukázané skutočnosti (skutkové zistenia) je potrebné premietnuť do záveru o skutkovom stave veci (do tzv. skutkovej vety), ktorý stručne a výstižne vyjadruje skutkový stav veci (§ 153 ods. 1 O. s. p.) a ktorý je východiskom pre právne posúdenie

veci. Pre záver o skutkovom stave veci je rozhodujúce vyhodnotenie dôkazov z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, vierohodnosti a pravdivosti.

Podľa názoru odvolacieho súdu však predmetné rozhodnutie okresného súdu uvedené atribúty nespĺňa.

Podľa ustanovenia § 78 ods. 1, 3 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj „ZR“), dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

V zmysle záverov aplikačnej praxe treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného. Dôvodom na zmenu rozhodnutia však budú len prípady, kedy sa preukážu také okolnosti, ktoré sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi (významnými z hľadiska určovania vyživovacej povinnosti) tak, ako boli zistené v príslušnom súdnom spise vzťahujúcom sa k predchádzajúcemu súdному rozhodnutiu. Tým je odôvodnená požiadavka na dôkladné zistenie skutkovej situácie v rámci konaní o výživnom. Zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcom rozhodnutiu súdu. Z daného vyplýva, že existenciu zmeny, ktorá dosahuje relevantnú intenzitu pre zmenu rozhodnutia, posúdi súd porovnaním okolností dôležitých pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania (R 72/1965).

Odvolací súd z odôvodnenia napadnutého rozsudku zistil, že okresný súd opomenul porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodnutia a v čase nového rozhodnutia, týkajúce sa navrhovateľky, odporcu a navrhovateľkinej matky.

Zároveň odvolací súd konštatuje, že v spise chýbajú dôkazné prostriedky, ktoré by objektívne preukazovali tvrdenia navrhovateľky, o jej výdavkoch, hoci skúmanie komplexných majetkových pomerov účastníkov je z hľadiska rozhodovania súdu o zvýšení výživného pre plnoleté dieťa zásadnou okolnosťou, a preto je potrebné túto zásadnú skutočnosť preukázať náležitým, objektívnym spôsobom.

Pretože okresný súd týmto spôsobom nepostupoval, je možné konštatovať, že jednak nedostatočne zistil skutkový stav potrebný pre objektívne a správne rozhodnutie vo veci a taktiež, že jeho rozhodnutie je z dôvodu nedostatočného odôvodnenia nepreskúmateľné a predčasné. Námiety odporcu uvedené v odvolaní, je možné čiastočne akceptovať.

Vzhľadom na predpokladaný rozsah ďalšieho dokazovania (uvedeného objektívneho zistenia majetkových pomerov navrhovateľky, odporcu a ako aj matky navrhovateľky), čo presahuje rozsah odvolacieho konania a vzhľadom na koncentračnú zásadu a zásadu dvojinštančnosti konania je potrebné, aby dokazovanie v naznačenom smere vykonal prvostupňový súd.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, v ktorej účelom je zabezpečiť pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb, a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb v spoločnosti - deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa - t.j. matka a otec. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy, potreby, majetkové pomery a podobne. Len samotná skutočnosť, že dieťa nadobudlo pracovno-právnu spôsobilosť, nemá vplyv na zánik vyživovacej povinnosti rodičov. Rovnako nestačí preukázanie skutočností, že dieťa už je schopné -

hocijakej - zárobkovej činnosti. Zákon uprednostňuje záujem oprávneného, preto v prípade, ak sa dieťa rozhodne pokračovať v ďalšom vzdelávaní, hoci už ukončilo prípravu na konkrétne povolanie, povinnosť rodičov vyživovať dieťa nezaniká. Dôležitým faktorom v tomto prípade je aj skutočnosť, či existuje reálna možnosť dieťaťa zamestnať sa vo vyštudovanom odbore. Nie je vylúčené, aby vyživovacia povinnosť rodičov trvala aj v prípade, keď sa dieťa po skončení strednej odbornej školy rozhodne pokračovať v štúdiu na vysokej škole, hoci aj iného zamerania. Vyživovacia povinnosť (z uhla pohľadu prípravy dieťaťa na povolanie) končí dosiahnutím prvého najvyššieho stupňa vzdelania v bežnom vzdelávacom procese (prvá ukončená vysoká škola alebo univerzita). Rozhodnutie dieťaťa po skončení jednej vysokej školy pokračovať v štúdiu na druhej vysokej škole, už nezakladá povinnosť ďalšieho vyživovania. Dieťa dosiahlo vo zvolenom odbore najvyšší možný stupeň vzdelania a je teda pripravené žiť sa ďalej samé. Súhrnne možno konštatovať, že dieťa je schopné samé sa živiť vtedy, ak je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby.

V prejednávanej veci navrhovateľka ako dcéra odporcu podala návrh na zvýšenie výživného voči odporcovi zo sumy 73,03 eur mesačne na sumu 400,- eur mesačne počnúc dňom 01. 09. 2012. Naposledy bola určená výška vyživovacej povinnosti voči navrhovateľke rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom pod sp. zn. 8P/300/2006 zo dňa 30. 11. 2006. V tom čase bola navrhovateľka ešte maloletá, navštevovala 6. ročník základnej školy. Od tej doby vyživovacia povinnosť voči navrhovateľke upravovaná nebola. Návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti si podala na Okresný súd v Žiari nad Hronom dňa 22. 03. 2013.

Námietka odporcu, a to konkrétne, že „okresný súd rozhodol o zvýšení výživného bez doloženia písomných dôkazov preukazujúcich tvrdenia navrhovateľky“ je dôvodná. Prvostupňový súd v konaní dôsledne neskúmal príjmy a výdavky navrhovateľky, tieto nemal podložené hodnovernými listinnými dôkazmi zo strany navrhovateľky. K štúdiu na Súkromnom konzervatóriu S. so sídlom v Bratislave, navrhovateľka predložila prvostupňovému súdu zmluvu o štúdiu zo dňa 31. 03. 2010, z ktorej prvostupňový súd zistil, že „navrhovateľka tam platila školné, a to 1 080,- eur ročne v štyroch splátkach po 270,- eur“. Uvedená zmluva však podľa názoru odvolacieho súdu nepreukazuje tú skutočnosť, že navrhovateľka skutočne aj uvedené školné uhradila, pričom o tom doklad súdu nepredložila a nie je ani zrejme aká bola výška školného v ďalších školských rokoch, a to 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014. Odporca v konaní namieta, že na školné v ALKANE je štátny príspevok. Úlohou okresného súdu bude v ďalšom konaní tieto rozpory odstrániť.

Pokiaľ sa týka štúdia na Univerzite Worcester, ani tu navrhovateľka v priebehu konania hodnovernými listinnými dôkazmi nepreukázala, že uhradila výdavky spojené s ubytovaním vo výške 366,67 libier mesačne. Nedokladovala ani svoje tvrdenia ohľadom školného - 8 900,- libier s tým, za akých podmienok bude musieť uvedenú sumu splácať po ukončení štúdia. Z rozhodnutia nie je ani zrejme, aké výdavky má navrhovateľka v súvislosti so štúdiom, stravou, s cestovným, či už v rámci Anglicka, resp. pri návštevách rodiny a v akej výške. V priebehu konania vyplynulo, že navrhovateľka v Anglicku pracuje, pričom v tomto smere prvostupňový súd nevykonal žiadne dokazovanie (predloženie pracovných zmlúv, zisťovanie výšky príjmu z pracovnej činnosti atď.). Námietky odporcu, v tomto smere sú v plnom rozsahu opodstatnené.

Naviac je nutné poukázať na to, že odporca v konaní, ako aj v samotnom odvolaní poukazuje na tú skutočnosť, že navrhovateľka riadne neštuduje a v Anglicku pracuje na trvalý pracovný pomer. Preto je nutné vykonať dokazovanie aj ohľadne tejto skutočnosti, či navrhovateľka navštevuje Univerzitu Worcester v Anglicku, a to vyžiadanim hodnoverného potvrdenia, resp. správy od uvedenej univerzity, nakoľko listinný dôkaz „status študenta“, ktorý predložila navrhovateľka nie je dostatočným a hodnoverným listinným dôkazom preukazujúcim tú skutočnosť, že navrhovateľka skutočne na uvedenej univerzite riadne a formou denného štúdia študuje. Zároveň okresný súd vykoná dokazovanie aj na zistenie zárobkových činností navrhovateľky v Anglicku, výšky jej príjmu, ktorý navrhovateľka dosahuje svojou pracovnou činnosťou. Okresný súd v ďalšom konaní vyzve navrhovateľku aj na doloženie výpisov z účtov, ktoré má navrhovateľka k dispozícii na Slovensku aj v zahraničí, a to od ich založenia, ktoré súdu preukážu príjmy a výdavky navrhovateľky a celkový životný štandard navrhovateľky.

V dôsledku toho, že konanie je postihnuté vadou nedostatočného zisťovania skutkového stavu nevyhnutného pre následné správne právne posúdenie návrhu na zvýšenie výživného ako aj vzájomného návrhu odporcu na zníženie výživného, ide aj o rozhodnutie predčasné, a tým aj

nepreskúmateľné, neostávalo odvolaciemu súdu iné, ako rozhodnutie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Ďalším dôvodom prečo odvolací súd zrušil rozhodnutie prvostupňového súdu je ten, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu je zrejmé, že výrok o zameškanom výživnom za obdobie od 22. 03. 2013 do 27. 05. 2015 (tretí výrok prvostupňového rozsudku) žiadnym spôsobom bližšie neodôvodnil. Súd je v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. povinný každé svoje rozhodnutie náležite odôvodniť; z odôvodnenia musí byť dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel k rozhodnutiu formulovanému vo výrokovej časti. Odôvodnenie rozhodnutia v tejto časti je nepostačujúce. V odôvodnení rozhodnutia absentuje, akým spôsobom okresný súd určil výšku zročného výživného, z akého dôvodu určil odporcovi povinnosť platiť zročné výživné v splátkach, bližšie nešpecifikoval objektívne okolnosti na strane odporcu odôvodňujúce platenie zročného výživného práve v 20,- eur splátkach. Je teda možné konštatovať, že rozhodnutie je v tejto časti z dôvodu nedostatočného odôvodnenia tretieho výroku rozsudku nepreskúmateľné.

Odvolací súd považoval za dôvodnú aj námietku odporcu, že dôkazy, ktoré navrhol odporca v konaní vykonať neboli vykonané bez toho, že by súd v odôvodnení rozsudku zdôvodnil prečo navrhované dôkazy výsluchom svedkov nevykonal. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 27. 05. 2015 okrem iného vyplýva, že odporca navrhol vykonať ďalšie dokazovanie, a to výsluchom svedkyne Oľgy Korbelovej, manželky odporcu. Na to súd vyhlásil uznesenie s tým, že „súd ďalšie dokazovanie nenariaďuje a dokazovanie vyhlasuje za skončené“. Z odôvodnenia rozhodnutia skutočne vôbec nevyplýva z akého dôvodu súd uvedenú svedkyňu nevyočul a prečo uvedený návrh na doplnenie dokazovania bol odporcovi zamietnutý. Bolo povinnosťou prvostupňového súdu v odôvodnení svojho rozhodnutia uviesť, prečo sa rozhodol dôkaz navrhnutý odporcom nevykonať. Súdy nemajú všeobecnú povinnosť vykonať všetky dôkazy, ktoré sú stranami navrhované; z hľadiska ústavnoprávných garancií spravodlivého procesu však vyplývajú v prvom rade požiadavky na odôvodnenie, ktoré viedlo súd k nevykonaniu dôkazov. Dokazovanie by malo zodpovedať medzi iným predovšetkým zásade rovnosti strán v konaní, resp. rovnosti šancí v konaní, a tiež zásade voľného hodnotenia dôkazov. Tieto nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

Keďže vydanie rozhodnutia neobsahujúceho dostatočné odôvodnenie možno považovať za odňatie možnosti účastníka konať pred súdom, a nedostatok dôvodov zároveň robí rozhodnutie v inštančnom postupe nepreskúmateľným pre jeho neurčitosť, odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil aj podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie aj za účelom jeho riadneho odôvodnenia v súlade s § 157 ods. 2 O. s. p.

Ak bolo rozhodnutie zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov konania súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.